

มาจิกศาสตร์

ศาสตร์ที่มาก่อนศาสนา

และวิทยาศาสตร์

พศ.ดร.บุญยง ชื่นสุวิมล

คำนำ

ماجิกศาสตร์เป็นองค์ความรู้ที่ควบคุมมนุษย์มานานก่อนยุคประวัติศาสตร์และศาสนาจะเริ่มต้นและก่อนที่วิทยาศาสตร์จะเกิด เป็นองค์ความรู้ที่ช่วยมนุษย์ในการอธิบายจักรวาล ไขปริศนาทางด้านวิญญาณ ความตาย รวมทั้งติดต่อกับโลกวิญญาณ พยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคต แก้ปัญหาสำคัญต่าง ๆ ที่เผชิญหน้า โรคร้าย การพยากรณ์ การเล่นแร่แปรธาตุ การสังเกตการณ์ดวงดาว จักรวาล การปกป้องจากอาคม รวมถึงใช้พิฆาตศัตรู การสาปแช่ง เมื่อเข้าสู่ยุควิทยาศาสตร์ที่แสดงความเหนือกว่าด้วยผลการพิสูจน์ที่แน่นอน มาจิกถูกวิพากษ์กล่าวโทษว่าเกี่ยวข้องกับมนต์ดำ ปิศาจ แม่มด ถูกถอนรากด้วยเจตนา แม่นมันจะไม่มีผลที่แน่นอน คาดหมายไม่ได้แต่มันอยู่คงทนมานานนับพันปี เหลือรอดมาอยู่จนถึงปัจจุบันในสภาพเหมือนซากฟอสซิลไดโนเสาร์ไม่อาจเทียบเคียงกับวิทยาศาสตร์และศาสนาในอดีต

องค์ความรู้นี้ถูกจารึกไว้ในแผ่นดินเหนียวตั้งแต่ยุคโบราณ จนถึงตำราโบราณที่บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องได้เขียนไว้ กล่าวบรรยายถึงพลังธรรมชาติที่สัมพันธ์กับมนุษย์และจักรวาลผ่านคนกลางหรือตัวแทนที่จะสื่อของพลังเหล่านี้และสามารถดึงพลังเหล่านี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ มันเป็นองค์ความรู้ที่พินิจเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ที่จะพิสูจน์ ที่ยังทรงคุณค่าเป็นมรดกวัฒนธรรมของโลกควรแก่การศึกษาและอนุรักษ์ไว้

ท่ามกลางโรคระบาดโควิทและวันสงครามในยุโรปที่ใช้อาวุธทำลายล้างซึ่งมีวิทยาศาสตร์ที่เป็นพื้นฐาน มาจิกได้กลับมาปรับใช้แก้ปัญหาให้กับประชาคมโลก มีการทำนายถึงการคลายตัวของโรคโควิทของเด็กชายชาวอินเดีย มีการสวดอ้อนวอนต่อพระเจ้าของชาวเมืองอิตาลีขอความเมตตา มีการกล่าวถึงคำทำนายของโหรดังระดับโลกถึงสงครามที่จะบานปลาย ในที่สุดเมื่อมาถึงทางตัน มาจิกที่มีสายใยเชื่อมโยงกับวิทยาศาสตร์และศาสนาก็คงเป็นทำหน้าที่เป็นเครื่องนำทางชี้ทางออกให้กับมนุษย์อย่างมั่นคงต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ตำราเล่มนี้จะเป็นประโยชน์และทรงคุณค่าต่อวงการสังคมศาสตร์ไทยในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสังคมไทยต่อไป

บุญยง ชื่นสุวิมล

สารบัญ

	หน้า
ความนำ	8
บทที่ 1 มาจิกคืออะไร	9
บทที่ 2 นักมาจิกที่เรียกว่า มาโจ มางอย มากัส	11
มาโจในฐานะกะษัตริย์	11
มาโจผู้เป็นเลิศทางปัญญา	11
มาโจผู้เข้าเฝ้าพระเยซูตอนประสูติ	12
มาโจนักโหราศาสตร์	12
บทที่ 3 มาจิกตามพื้นที่	14
มาจิกกับศาสนาในยูเรเชีย	14
มาจิกแห่งเมโสโปเตเมีย	14
นักมาจิกอียิปต์	16
มาจิกเมดิเตอร์เรเนียน	17
บทที่ 4 มาจิกอียิปต์	18
อำนาจนำของรัฐ	18
วัฒนธรรมอียิปต์	18

อักษรลึ้ม	19
พระเจ้าของอียิปต์กับมาจิก	19
อำนาจเฮกา	19
ตำนานเทพเจ้า	19
เครื่องราง	20
ความตาย	20
มาจิกของอียิปต์	21
มาจิกอียิปต์กับเมโสโปเตเมีย	21
บทที่ 5 มาจิก ยิว กรีก โรมัน	23
กรีก	24
มาจิกของกรีก อียิปต์	25
โรมัน	26
การพยากรณ์(ใน โลกกรีกและโรมัน)	27
ยิว	28
รัฐอิสราเอล	28
มาจิกยิว	29
บทที่ 6 มาจิกยุคกลางและทันสมัย	33

	มาจิกยุคกลางและโลกสมัยใหม่ในยุโรป	33
	มาจิกกับชีวิตชาวบ้าน	34
บทที่ 7	มาจิกยุคฟื้นฟู	36
	ไฮมริช โคนิเลียส อากิริปา ฟอน เนตาซิม	38
	การเล่นแร่	39
	โหราศาสตร์	40
	มาจิกกับวิทยาศาสตร์ของจอห์น ดีกับไอแซค นิวตัน	41
	การทำคุณไสย	44
	มาจิกแห่งหัวหอม	46
บทที่ 8	มาจิกสมัยใหม่และอนาคต	48
	เอลีฟัส เลวี	50
	ไสยเวทย์ของพวกนอกรีตสมัยใหม่	51
	มาจิกตะวันตกร่วมสมัย	53
บทที่ 9	องค์กรทางมาจิก	55
	กลุ่มโรติกูเซียนกับฟรีแมนสัน	55
	องค์กรฟรีแมนสัน	55
	โรติกูเซียน	56

	Hermatic order of the Golden Dawn	57
	กลุ่มรุ่งอรุณสีทอง	58
	Illuminti	58
	Ordo Templi Orientis	59
	องค์กรวิกแคน	59
	Paganism	60
	กลุ่มเคออสมาจิก	60
	มาจิกกับนาซี	61
บทที่ 10	มาจิกทางวิชาการ	66
	เฟรเซอร์	66
	ไทเลอร์	68
	แม็ก เวเบอร์	69
	เคอร์ไคม์	70
	มาร์เซล มอสส์	70
	มาลีนอฟสกี	70
	ครูด เลวี สตอส	72
	พริตชาร์ด	73

อาร์อาร์ แมเรต	73
อเล็กซานเดอร์ โกลเดนไวเซอร์	74
ลอย วอร์เนอร์	74
แรคคิฟ บราวน์	74
เคธ ทอมัส	75
ฮิวเอดรด์ เกียซ	75
จีอาร์ ลอยด์	76
อัลเฟรด เจล	77
บทที่ 11 มาจิก ศาสนา วิทยาศาสตร์ ในความเหมือนกับความต่าง	80
ความเหมือนของศาสนาмаจิกกับวิทยาศาสตร์	80
ความแตกต่างของศาสนาмаจิก กับวิทยาศาสตร์	80
ในความมีเหตุผลกับไม่มีเหตุผล ประจักษ์หรือไม่ประจักษ์	80
ความมีมาตรฐานเดียวกันในการวัดความประจักษ์	81
มาจิกกับศาสนา	83
ภาพที่เห็นเป็นมาจิกหรือไม่จากบุคคลภายนอกและภายใน	82
ความแตกต่างของมาจิกกับศาสนา	83
สรุป	84

เชิงอรรถ	86
บรรณานุกรม	89
Online	89

ความนำ

นับเป็นเวลาหมื่นปีมาแล้ว มาจิกถูกปฏิบัติในสังคมมนุษย์ทุกหมู่เหล่าและทุกส่วนของโลก ผู้คนใช้มาจิกเมื่อเผชิญกับปัญหาชีวิต เช่น ความตาย อดีต อนาคต การป้องกันตนเองจาก การทำร้าย โรคภัย สัตว์เลี้ยงที่ป่วย มันเป็นการสร้างสรรค์เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดี มันเป็นศาสตร์ลึกลับ เป็นทั้งทางวิชาการ และปรัชญาของ การทำคุณไสย (witchcraft)¹ การสื่อสารกับวิญญาณ เครื่องรางของขลัง มาจิกจึงเกี่ยวข้องกับธรรมชาติยิ่งใหญ่และความจริงในความเรียบง่ายในการปฏิบัติ แม้จะมีความพยายามที่จะจัดมันหรือคำบอกเล่าว่ามันจะหายไปแต่มันก็ยังคงอยู่รอด ออริเจน อะดามันเตส(Origen Adamantius)นักปรัชญาและนักเทววิทยาแห่งกรีกแห่งอเล็กซานเดรีย (คศ. 185 – 254) ผู้ซึ่งตีความคริสเตียนใหม่ผ่านแนวคิดนีโอพลาโตนิซึมได้เขียนว่าพวกมาโจลลुकคลีกับปีศาจฟังพาอำนาจวิญญาณ และพวกมาโจได้เป็นพวกเข้าเฝ้าพระคริสต์ประสูติ

แต่ในอีกด้านหนึ่งมาจิกถูกนำไปใช้ในการแสดงกล การใช้เทคนิคความไวของมือซึ่งหลอกคนดู คนถูกเลื่อยเป็น 2 ท่อนและกลับมาต่อใหม่โดยไม่ได้รับอันตราย สิ่งของหายไปและกลับมาใหม่ในที่ที่ไม่คาดคิด และในถ้วย 3 ใบที่คนดูทายไม่ได้ว่าใบไหนที่มีลูกบอลซ่อนอยู่แต่นักมาจิกรู้

มาจิกด้านนี้นั้นได้ทำลายแนวคิดที่ว่าด้วยการทำงานของโลกซึ่งคนทรงและนักมาจิก (shaman and magical figures) ได้ช่วยสร้างสรรค์มากกว่าพันปีและสามารถเปลี่ยนโลกได้

มาจิกจึงเกี่ยวข้องกับ

1. การมองโลกที่เก่าแก่ที่สุดทั้งทางด้านกายภาพกับศีลธรรม แก้ปัญหาในช่วงวิกฤต
2. มนุษย์กับจักรวาล การทำงานของจักรวาลและจักรวาลตอบรับมนุษย์
3. ศาสนากับวิทยาศาสตร์ ศาสนานั้นเกี่ยวข้องกับพระเจ้า วิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับทางกายภาพ
4. บุคคลที่ปฏิบัติมาจิก มาโจ มางอย มากัส
5. การแสดงเพื่อความเพลิดเพลินรวมถึงกลโก้งและการหลอกลวงเพื่อผลประโยชน์

บทที่ 1

มาจิกคืออะไร

คำนิยามมาจิก

เป็นการปฏิบัติเหนือธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อผู้คนหรือเหตุการณ์และมักเกี่ยวข้องกับความรู้ลึกลับ นักมานุษยวิทยายุคแรก Frazer และ Tylor สันนิษฐานว่าคนยุคโบราณไม่มีเหตุผล ในการอ้างถึงอำนาจมาจิก เพราะพวกเขาผิดในเชิงประจักษ์ เมื่อทฤษฎีพัฒนาขึ้น นักชาติพันธุ์วิทยา เช่น Evans Pritchard และ Malinowski ได้แสดงความเชื่อในมาจิกในเชิงความรู้ลึก ซึ่งให้เห็นว่ามันสามารถเข้าใจในเชิงที่ไปที่มาของสาเหตุได้และยังอธิบายถึงประเด็นปัญหาที่กว้างขึ้น นักมานุษยวิทยาสมัยใหม่มักจะตรวจสอบมาจิกด้วยเงื่อนไขของตัวเอง และได้เปลี่ยนจุดสนใจในบางกรณีไปยังผู้ปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมแบบตะวันตกที่มีเหตุมีผล (Morris, Mike : 269)

คำนิยามมาจิกของกู๊ด Goode

วิลเลียม เจ. กู๊ด (W.J. Goode ค.ศ.1917 - 2003 นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน) กำหนดนิยามมาจิกไว้ 11 ประการ 1. เป็นเครื่องมือนำสู่เป้าหมาย 2. มีเป้าหมายเฉพาะ 3. ใช้เทคนิคมากมาย เช่นการร่ายรำบูชา 4. มีลักษณะบุคคลมากกว่ากลุ่ม ตั้งเป้าที่ปัจเจกมากกว่ากลุ่ม 5. เน้นการปฏิบัติเฉพาะบุคคลมากกว่ากลุ่ม 6. เครื่องมือนั้นสามารถที่จะเปลี่ยนได้ แทนที่กันได้ 7. ใช้อารมณ์ร่วมน้อย 8. การปฏิบัติมีกฎเกณฑ์น้อย 9. มักผูกพันกับโอกาสพิเศษ 10. มีลักษณะต่อต้านสังคม อย่างมีศักยภาพ เช่น การทำคุณไสยทำร้ายฝ่ายตรงข้าม 11. เป็นเพียงเครื่องมือไม่มีเป้าหมายในตัวเอง ถูกใช้เพื่อนำไปสู่เป้าหมายอื่น

มาจิกมีอยู่ในสังคมและวัฒนธรรมเฉพาะ มีลักษณะสัมพัทธ์ สังคมอื่นมองว่าเป็นสิ่งไม่มีเหตุผล บางสังคมอาจเชื่อถือ

อย่างไรก็ตามคำนิยามที่เป็นที่เห็นพ้องนั้นยังไม่มีและยากที่กำหนด ติความลึกลับที่จะนิยามว่าเป็นมาจิกหรือไม่ เป็นการปฏิบัติมาจิกหรือไม่ปฏิบัติ ก่อปัญหาในการถกเถียงวงกว้าง

มาจิกมาจากโซโรแอสเตอร์

พริไน (Pliny) นักเขียนโรมัน (ค.ศ. 23 – 79) ได้กล่าวถึงศิลปะมาจิกก่อนกำเนิดในเปอร์เซียโดยพวกโซโรแอสเตอร์ พิธีของลัทธิโซโรแอสเตอร์มีรากฐานมาจากคำสอนของปราชญ์โบราณชาวอารุสตรา (Zarathustra) ที่ได้กล่าวถึงการต่อสู้ทางวิญญาณที่ดีกับไม่ดีในการควบคุมโลก หลักฐานจากเปอร์เซียได้ยืนยันความสำคัญของพวกมาจิกในพิธีศักดิ์สิทธิ์ เป็นผู้ที่ประกอบพิธีสำคัญ ทำหน้าที่ในพิธีไฟของพวกโซโร

แอสเตอร์ ทำหน้าที่บริหารภายในราชสำนัก ไฟโล (Philo) เขียนว่าไม่มีใครจะเป็นกษัตริย์แห่งเปอร์เซียได้โดยไม่เข้าร่วมใน “ความลึกลับแห่งมายอ” หรือปัญญาماجิก พวกมาจิกเป็นวรรณะหรือเผ่าหนึ่งของเปอร์เซียโบราณ ซีโนโฟน (430 – 355 ก่อนคริสต์) (Xenophon) นายทหารและนักปรัชญาลูกศิษย์ของโสคราตีส ชาวเอเธนส์กล่าวว่าพวกมาจิกร้องเพลงสวดให้กับพระเจ้าในตอนรุ่งสางและสักการะพระเจ้าทุกวัน

ไฟโล (Philo ปีที่ 20 ก่อนค.ศ. – ค.ศ. 50) แห่งอเล็กซานเดรีย นักเขียนชาวยิวที่ได้รับอิทธิพลจากเพลโตเขียนว่าลึปะماجิกที่แท้จริงเป็นวิทยาศาสตร์แห่งการหยั่งรู้ที่สังเกตธรรมชาติด้วยการรับรู้และที่น่าสังเกตมากกว่าธรรมดา โพรติโนส (Plotinus ค.ศ. 205 – 270) นักวิชาการได้กล่าวว่ามาจิกที่แท้จริงเป็นการปฏิบัติการควบคุมอำนาจธรรมชาติซ่อนเร้นและคุณธรรม มาจิกเป็นสิ่งที่ดี พลินี (Pliny) นักเขียนโรมัน (ค.ศ. 23 – 79) มีความคิดว่ามาจิกเป็นสิ่งที่ดี เป็นกิจกรรมทางบวกแต่ชื่อเสียงทางไม่ดี